

BESLUT

2020-11-16 Dnr: 20/02238

SAKEN

Ring P1, 2020-05-22, inslag med inringande lyssnare; fråga om saklighet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet eller mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

I programmet fick lyssnare ställa frågor om covid-19 till en medverkande smittskyddsläkare och bland annat följande sades.

(Pgl.) – Vad vill du fråga om? (Inringare) – Nej, jag vill fråga varför man inte använder, det finns en massa metoder som man har sett fungerar både vetenskapligt och nu också, som man har praktiserat nu på olika ställen i världen, och det finns ju människor som insett detta och försöker nå fram till myndigheter och till media och så och det är helt omöjligt att, att nå ut med den här informationen trots att folk ligger och dör helt i onödan. (Pgl.) – Och vad tänker du på då? (Inringare) – Ja, det finns så mycket, alltså det, det är det här med hydroxiklorokin tillsammans med zink, ganska höga doser zink till exempel det har man sett att det fungerar, c-vitamin intravenöst fungerar jättebra tillsammans med tiamin, alltså det är B1-vitamin och... (Pgl.) – Men... (Inringare) – ...hydrokortison, det är några grejer sedan finns det, har man ju sett att hyperbar syrgasterapi fungerar, ozonbehandling, man kan inhalera kolloidalt silver, eller väteperoxid 3 procent, det finns, man kan, man har sett att man kan inhalera essentiella oljor och att det fungerar, det är några grejer, och det här är ingenting, sedan har man sett nu det sista jag läste, har man gjort en vetenskaplig studie, där man sett, man har testat på över hundra personer, en förening av klorid och syre som man injicerar, alltså intravenöst, som botade hundra procent av dem som fick den här behandlingen. Och det här är ingenting som hörs i media. [...] (Pgl.) – Ja, vi får höra nu vad [namn läkare] säger om de här varianterna.

Den medverkande läkaren sa sedan följande.

Ja, intressanta saker du tar upp. Jag försöker läsa de artiklar som, alltså beskriver hur man försöker få fram bra läkemedel. Och för att göra en bra studie så måste man ju ha flera armar, alltså några som får en, alltså den ordinarie behandlingen, vilket för närvarande inte är speciellt mycket alls. Alternativt någonting som man tror har effekt och jämföra det med en ny behandlingsmetod. Det tråkiga är ju att när det gäller klorokinfosfat så finns det ju studier där man får en ökad dödlighet hos dem som får klorokinfosfat

jämfört med dem som inte får det. Det finns en studie, som, där man jämför läkemedel, med, mot HIV kombinerat med läkemedel mot hepatit C och sedan mot MS, och där har man sett en snabbare, ett snabbare tillfrisknande jämfört med en behandling som bara riktar sig mot HIV-liknande virus. Sedan har vi ju det här remdesiviret som ges intravenöst där man ju har godkänt det och där håller stora multicenterstudier på och, de är ju inte klara än men det finns en tendens till att det här skulle kunna ha effekt. När det gäller det du berättar om, så några av de där medlen har ju effekt på ytor, det vet vi, men jag har inte sett någon studie med minst två armar, det fanns ju till exempel en beskrivning av klorokinfosfat med en enda arm då tittade man på ett antal människor och sa att "det här gick ju bra", men man jämförde inte med någonting. Och när man inte jämför med någonting då vet man ju faktiskt inte om det är bättre eller sämre än att inte få någon behandling alls.

Därefter sades följande.

(Inringare) – Jo, man har jämfört i de här, alltså det man har gjort är, i realtid testat och jämfört med dem som inte får de här preparaten, till exempel, ja det här är ju bara ett då, hydroxiklorokin tillsammans med zink och det fungerar jättebra, och man kan inte se några bieffekter förutom att man ska vara försiktig med folk som har lite problem med hjärtat. Men då finns det ju andra saker, det finns ju c-vitamin och det finns den här föreningen mellan syre och klorid, och man kan inhalera kolloidalt silver och väteperoxid och andra saker, det finns massa grejer. (Läkare) – Det jag kan säga såhär att jag har inget emot att man kommer med något bra läkemedel, men... (Inringare) – Men det är inte läkemedel. (Pgl.) – Men låt [namn läkare] svara så vi hör vad han säger. (Läkare) – ...eller, eller annan behandling men, men det måste vara väl underbyggt och... (Inringare) – Jo, men det är väl underbyggt, det här är jätteväldigt underbyggt. Man har använt de här sakerna i många många år till liknande saker och nu ser man att det fungerar på, mot covid-19 också, och det, det, jag pratar inte om läkemedel, utan det här är naturliga saker som fungerar. Man behöver inte hålla på och ta fram läkemedel, det behövs inte för det finns redan naturliga alternativa metoder som inte får plats inom skolmedicinen men som fungerar jättebra.

Sedan sades följande.

(Pgl.) – Men som tydligen då inte har fått jämföras med i sådana studier som, som räcker för, som [namn läkare] menar. (Läkare) – Nej. (Inringare) – Jo, jo, absolut, absolut det är jämfört, och det, man har sett att det fungerar. Det är vetenskapliga studier och det har testats i verkligheten och jämförts med, med, med... (Läkare) – [...] Jag tror vi kanske tittar på olika studier och artiklar. [...] (Inringare) – Jo, ja, men då vill jag rekommendera, lyssna, i och med att det är så svårt, jag sitter och berättar en sak här och du nekar, då säger jag till lyssnarna, ni som lyssnar på detta [...] gå själva ut i media, gå själva ut på internet och leta upp de här studierna, ni kommer hitta den här informationen, ni måste göra det själva, för myndigheterna vill inte lämna ut den och läkarna vill inte lämna ut den. (Pgl.) – Men... (Läkare) – Ja, man får gärna titta på google och så och sedan får man ju själv värdera vad som, vad heter, kan vara klokt att lära sig, men tack, tack för informationen. (Pgl.) – Tack så mycket för att du ringde.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Programledaren lät den inringande lyssnaren tala oemotsagd om alternativa, obeprovade och farliga behandlingar mot covid-19. Inringaren spred konspirations-

teorier om media och om forskning och uppmanade lyssnarna att själva leta information om alternativa behandlingar på internet, vilket kan vara direkt livsfarligt. Både programledaren och den medicinska experten som medverkade i inslaget borde ha satt ner foten och varit hårdare i tonen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och med bestämmelsen om mediets genomslagskraft och anför följande.

Ring P1 är ett mycket välkänt debattprogram som bygger på att lyssnarna i direktsändning kan ringa in och diskutera valfria ämnen och i dialog med programledaren ventilerar åsikter och argumentera. Även sådana åsikter som kan uppfattas som kontroversiella ges utrymme. Syftet med programmet är att vidga debatten utanför de vanliga diskussionsmönstren och att låta en mångfald av röster, perspektiv och åsikter komma fram. Programmet kan beskrivas som mångsidigt, aktuellt och brett. Sedan covid-19-pandemin tog fart i mitten av mars 2020 har experter, såsom forskare och smittskyddsläkare regelbundet medverkat i programmet. De har fått svara på lyssnarnas frågor om covid-19. Vid dessa tillfällen har programmet haft en något annorlunda karaktär, där lyssnaren fått ställa sin fråga till experten och programledaren har haft en mer tillbakadragen roll, som moderator för samtalen. Det aktuella programmets syfte var således att låta lyssnarna ställa sina frågor om covid-19 till en medicinsk expert, i det här fallet Region Gävleborgs dåvarande smittskyddsläkare.

Ämnet ”botemedel mot och behandlingar av covid-19” har ofta kommit in till slussen, och SR har vid ett fåtal tillfällen släppt in frågor om det i programmet. Det har medvetet skett endast då en expert medverkat i studion, så att lyssnarna får saklig information och en adekvat bild av hur det aktuella forskningsläget ser ut. I det anmälda inslaget presenterade en lyssnare en rad olika metoder för att behandla covid-19. Smittskyddsläkaren problematiserade detta och påtalade att det inte fanns tillräckligt material eller information att jämföra med för att metoderna skulle vara evidensbaserade. Det framgick också att man ska förhålla sig kritisk till information om olika metoder för att behandla covid-19.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändnings-tillståndet). Kravet på saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debatt-deltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar inledningsvis att *Ring P1* är ett återkommande och för publiken väl känt direktsänt diskussionsprogram som bygger på att inringande personer tillåts ge uttryck för vitt skilda åsikter. I det aktuella inslaget gavs den inringande personen stort utrymme att beskriva alternativa behandlingsmetoder mot covid-19. I inslaget medverkade även en smittskyddsläkare som problematiserade det som inringaren framförde och betonade vikten av evidens när det kommer till behandlingsmetoder. Den inringande personens uttalanden innebär i sammanhanget ingen överträdelse av kravet på saklighet eller att inslaget strider mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfieldt och Erik Fichtelius efter föredragning av Tamara Mivelli.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Tamara Mivelli

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.